

Μοναχός Ενώχ Καψαλιώτης (1895 - 13 Οκτωβρίου 1979)

/ [Συναξαριακές Μορφές](#)



Μοναχός Ενώχ Καψαλιώτης "Για την Παναγία ήλθα στο Άγιον Όρος"

Μοναχός Ενώχ Καψαλιώτης «Για την Παναγία ήλθα στο Άγιον Όρος»

Ο κατά κόσμον Ιωάννης Μπένια του Κωνσταντίνου και της Κασσάνδρας γεννήθηκε στο Βιντερέη Τουτοβά της Ρουμανίας το 1895. Ο πατέρας του είχε καταλάβει ότι θέλει να πάει να γίνει μοναχός και του έφτιαξε μεγάλο σπίτι, για να τον δελεάσει και να παραμείνει. Εκείνος πήγε στρατιώτης και όταν επέστρεψε, είπε πως θέλει να πάει για προσκύνημα στο Άγιον Όρος. Ο πατέρας του πάλι δεν τον άφηνε. Έφυγε κρυφά με πλοίο από την Κωνσταντζα κι έφθασε στον Πειραιά, όπου βρήκε πολλούς πρόσφυγες από τη Μικρά Ασία. Δεν είχε τίποτε χαρτιά μαζί του. Μπήκε σ' ένα τρένο και πήγε στη Θεσσαλονίκη και από εκεί μ' ένα πλοίο έφθασε χαρούμενος στη Δάφνη.

Ήλθε στο πολυύμνητο Περιβόλι της Παναγίας το 1923 από τη Μολδαβία. Εκάρη μοναχός κατά την εορτή του Λαυριώτικου Κελλιού της Αγίας Σκέπης στη Βίγλα την 1.10.1927. Η βιογραφία του δεν είναι τόσο γνωστή. Σε αυτόν ίσχυαν απόλυτα οι μακαρισμοί του Κυρίου για την πτωχεία του πνεύματος και την παιδική ακακία. Ο Ρουμάνος Γερο-Ενώχ διάβηκε τη ζωή του στο Άγιον Όρος ως ένας φιλοξενούμενος. Τελευταίες του κατοικίες, από το 1946, ήταν έρημα Κελλιά των Καρύων και της περιώνυμης Καψάλας, δίχως τζάμια στα παράθυρα και καμιά θέρμανση. Πήγαν να του κλέψουν τα ρούχα. Τί να του κλέψουν; Λίγα μπαλωμένα είχε. Δεν παραπονιόταν και δεν γκρίνιαζε ποτέ. Ήταν ευχαριστημένος, ευχάριστος, αναπαυμένος και αναπαυτικός. Τον γνωρίσαμε ένα απόγευμα στην αυλή της μονής Σταυρονικήτα. Για χρόνια έφτιαχνε σκούπες από τις άφθονες σουσούρες της Καψάλας.

Έλεγε: «Ο μοναχός είναι σαν το σκυλί, δεν του δίνεις τίποτε, του δίνεις ψωμί, του δίνεις κλωτσιά, όλα τα δέχεται». Ένα τέτοιο «σκυλί» στάθηκε, δίχως να έχει καμιά απαίτηση από τους άλλους. Γύριζε με κάτι παλιοκονσερβοκούτια και ζητούσε λίγο φαγάκι. Τον ρωτούσαν: «Γέροντα έχεις φαγητό;». Απαντούσε χαμογελαστά και χαριτωμένα: «Άμα έχει, καλά είναι, άμα δεν έχει, ακόμη πιο καλά». Ζούσε σ' ένα

καθημερινό πανηγύρι στην καθαρή καρδιά του. Ήταν πάντα αληθινά χαρούμενος. Περιφερόταν στα δάση και τα καλντερίμια ξυπόλητος. Έχοντας τα παπούτσια στο χέρι και το Ψαλτήρι. Κάθε τόσο στάθμευε και διάβαζε το Ψαλτήρι. Όταν πήγαινε σε κάποιο μοναστήρι ή στις Καρυές έβαζε τα παπούτσια του. Ήταν γεμάτος ψύλλους πάνω του, καθώς και όλο το κελλί του. Ζούσε πρωτόγονα, μέσα στα κουρέλια, σαν το σκυλί. «Ο άνθρωπο», έλεγε με τα σπασμένα ελληνικά του, «δεν πρέπει να ζητάει ντόξα. Όταν είναι με ντόξα ο άνθρωπο, είναι σαν να θέλει να κερδίσει κι αυτό το κόσμο και τον ουρανό. Αυτό δεν γίνεται ...». Ήταν ένας αληθινός μοναχός. «Ο μοναχός πρέπει να είναι ταπεινός. Να μην πηγαίνει ψηλά αλλά χαμηλά. Με ταπείνωση σώζεται εύκολα... Απλός μοναχός και ταπεινός σώζεται εύκολα». Πόσο απλά, αλήθεια, είναι τα πράγματα, κι όμως πόσο τα μπερδεύουμε. Σ' ένα μοναχό που του είπε πως έχει εγωισμό, του είπε: «Αυτό είναι φτηνό, το έχουν και οι γύφτοι ...».

Ήταν, επαναλαμβάνουμε, ένα μακαριζόμενο από τον Κύριο παιδί. Στο πρόσωπό του έλαμπε η καθαρότητα της καρδιάς του. Δεν προσανατολιζόταν εύκολα σε αυτή τη γη. Η πυξίδα του σταθερά έδειχνε τη Βασιλεία των Ουρανών. Χαιρόσουν να τον βλέπεις για τη χάρη του. Σου έδινε μία άνεση. Είναι σίγουρο πως θεωρούσε τον εαυτό του πολύ χειρότερο από σένα. Ήταν τόσο απονήρευτος, καλοκάγαθος, χαμογελαστός, χαριτωμένος και φιλικός πάντοτε μαζί σου. Είχε διαρκή μνήμη θανάτου. Μιλούσε για τη μέλλουσα κρίση. «Όλοι οι άγγελοι είναι ταπεινοί και οι δαίμονες υπερήφανοι...Ο κόσμος αυτός είναι παγίδα. Οι δαίμονες θέλουν να μας πιάσουν μέσα και να μη σωθούμε τη Δευτέρα Παρουσία».

Σε μία επίσκεψή του στη μονή Γρηγορίου οι πατέρες κατέγραψαν λίγους από τους απλούς και χαριτωμένους λόγους του: «Γιατί να θέλεις αξιώματα; Δεν θέλεις σώσει ψυχή σου; Αφού ήρθες Άγιο Όρος για σώσει ψυχή σου, και πάλι θέλεις δόξα, υπερηφάνεια, δόξα των ανθρώπων; Όχι! Να είσαι απλός, ταπεινός. Εγώ θέλω σώσει ψυχή μου. Δεν υπάρχει πιο καλό πράγμα από να σώσει ο άνθρωπος την ψυχή του ... Εγώ ήρθα Άγιο Όρος για να σώσω ψυχή μου. Επειδή διάβασα ότι Περβόλι Παναγίας Άγιο Όρος και είπα εκεί εύκολα σώζεται ο άνθρωπος. Και ήρθα το 1923. Τώρα είμαι 80 χρονών. Τί περιμένω τώρα; Τάφο! Όλοι θα πεθάνουμε. Σήμερα είμαστε, αύριο δεν είμαστε στον κόσμο αυτό». Είχε και το προορατικό χάρισμα. Έβλεπε από μακριά τι ακριβώς συνέβαινε και το έλεγε με τέτοιο τρόπο, που αμέσως δεν το καταλάβαινες.

Συνέχιζε ο αξιομακάριστος: «Η ευχή πρέπει να είναι συνέχεια στον μοναχό. Αυτή θα μας σώσει, τίποτ' άλλο. Βέβαια. Η Παναγία είπε στον Υιό της: Απόστολοι έδωσες μερτικό, εγώ δεν έχω μερτικό; Και ο Ιησούς Χριστός είπε: Έχεις, να, το Άγιο Όρος. Κι έτσι απ' όλο τον κόσμο μόνο το Άγιο Όρος είναι της Παναγίας. Κι όποιος έρχεται μ' αγάπη για την Παναγία και με φόβο για τη σωτηρία της ψυχής του, ελπίζει στην Παναγία, σώζεται και είναι καλά Δευτέρα Παρουσία!».

Όταν αρρώστησε πολύ, τον πήγανε για πρώτη φορά έξω στο νοσοκομείο. Όταν βγήκε από το νοσοκομείο και τον πέρασαν από το μοναστήρι της Σουρωτής, οι μοναχές τού ζήτησαν να τους πει κάτι πνευματικό κι εκείνος έκανε τον σαλό κι έλεγε, «δεν ξέρω τίποτε, δεν ακούω ...».

Επί 56 χρόνια συνεχώς στο Περιβόλι της Παναγίας αγωνίσθηκε φιλότιμα για τη σωτηρία του. Για την Παναγία ήλθε στο θεομητροβάδιστο Άγιον Όρος, καθώς έλεγε.

Στις 13.10.1979 ταξίδεψε ειρηνικός για τη «ντόξα» τ' ουρανού, φιλοξενούμενος ξανά, επί τρίμηνο, όλος χάρη και χαρά στη φιλόξενη μονή Σταυρονικήτα, στο κοιμητήρι της οποίας ενταφιάσθηκε αναμένοντας τη σάλπιγγα του αρχαγγέλου. Αναπαύεται το σώμα του εκεί και η ψυχή του περιπολεύει στους ουρανούς.

Ο τότε ηγούμενος της μονής Σταυρονικήτα Βασίλειος έγραφε γι' αυτόν: «Στο μοναστήρι μας έρχεται κάθε τόσο ένας γέρος ασκητής και ζητά λίγη βοήθεια. Μ' αυτά που παίρνει τρέφεται εκείνος και βοηθεί και άλλους πιο γέρους από αυτόν ... Ο Γέροντας αυτός παρ' όλο ότι έχει περάσει τα 75 του χρόνια, δεν έχει απαίτηση να τον σέβεται κα-νείς. Ο ίδιος θεωρεί τον εαυτό του σαν σκύλο. Βάζει μετάνοια και ζητά ευλογία από όλους, μοναχούς, δοκίμους και προσκυνητές. Έχει όμως ντυθεί με μια τέτοια ανέκφραστη χάρη, που γίνεται πανηγύρι χαράς κάθε φορά που θα έλθει στο μοναστήρι. Όλοι, μοναχοί και προσκυνη-τές, συγκεντρωνόμαστε γύρω του για να ακούσουμε τους λόγους της χάριτος που βγαίνουν από το στόμα του, για να φωτισθούμε από τη χαρά που εκπέμπει το πρόσωπό του, χωρίς εκείνος να το υποψιάζεται. Μοιάζει με τον αββά που ζήταγε από τον Θεό να μην τον δοξάσει επί της γης, και τόσο πολύ έλαμψε το πρόσωπό του, που δεν μπορούσε κανείς να το ατενίσει κατάματα».

Στον μοναχό που τον διακονούσε στα τέλη του έλεγε: «Δόξα να έχει ο Θεός. Εμείς οι άνθρωποι τί μπορούμε να κάνουμε; Εμείς χαμένο το έχουμε. Ο Θεός κάνει κουμάντο. Αυτός ξέρει μας οικονομάει· αυτός είναι ο μεγάλος οικονόμος ... Δόξα τω Θεώ καλά πέρασα στο Άγιον Όρος». Ασφαλώς τώρα θα είναι πολύ καλύτερα.

Ένας άλλος μοναχός, που τον γνώρισε από κοντά, αναφέρει περί αυτού στις ωραίες σημειώσεις του: «Πετεινό υπό τον ουρανό, πλανήτης στον ιερό Άθωνα. Ήταν άνθρωπος χαριτωμένος, με χάρη Θεού, απλός στους τρόπους και στους λόγους. Πάντοτε οικοδομητικός, άλατι ηρτυμένος ο κάθε λόγος που έβγαινε από τα χείλη του. Η τελευταία παραμονή του στη μονή τον ωρίμασε σαν το φρούτο, που είναι έτοιμο να πέσει από το δένδρο. Η τροφή του όσο πήγαινε ελαττωνόταν κι έφθασε να πίνει μόνο λίγες κουταλιές νερό αντί άλλης τροφής. Σε όλο αυτό το διάστημα υπέδειξε και απόδειξε στην πράξη την πνευματική του πρόοδο και ανωτερότητα. Φάνηκε στα πράγματα ότι η διδασκαλία του συμφωνούσε με την πράξη και δεν ήταν διαφορετική. Κάθε ημέρα και ώρα φόρτωνε τους αδελφούς που τον διακονούσαν, κι εκείνους που τον επισκέπτονταν, μ' ευχαριστίες, μ' ευχές κι

ευγνωμοσύνη πολλή, για τον κόπο και την αγάπη τους, που τον περιέβαλαν, και γινόταν δάσκαλος πιο πειστικός τώρα από το κλινάρι της εξόδου του. Δεν θέλησε να πάει έξω να ιαθεί. Αφέθηκε καλύτερα στα χέρια του Θεού».

Ο φιλοαθωνίτης Ι. Μ. Χατζηφώτης έγραφε σ' ένα ποίημά του γι' αυτόν:

«Ο άγιος Ρουμάνος ασκητής Ενώχ έφερε να πουλήσει σουσούρες στο κονάκι κι ο Γέροντας τον δοκίμαζε να τις αφήσει ευλογία.

Οι θάμνοι του Θεού, είναι, εγκώ τον κόπο μόνο έβαλα, να ναι ευλογημένο, είπε, και χάθηκε στο δρόμο για τη Σκήτη.

Την άλλη ημέρα στις Ώρες ο Γερο-Ενώχ κατά Χριστόν σαλός κοιμήθηκε κι ο Επίτροπος

έμεινε να μετράει το χρέος ...»

Πηγες - Βιβλιογραφία

Παϊσίου ιερομ., Γερο-Ενώχ ο ερημίτης (+1979), Εκ βαθέων 2/2003, σσ. 16-18. Φιλοθέου Γρηγοριάτου μοναχού, Παρηγοριά η επίσκεψη του μακαριστού Γερο-Ενώχ στο μοναστήρι μας, Ο Όσιος Γρηγόριος 5/1980, σσ. 61-64. Π.Μ.Τ., Ο π. Ενώχ ο απλούς, ο Αγιορείτης, Ορθόδοξη Μαρτυρία 4/1982, σσ. 40-44. Χρυσοστόμου Ροδοστόλου επισκόπου, Πόθος και Χάρις στον Άθωνα, Άγιον Όρος 2000, σσ. 258-260.

Πηγή: Μοναχού Μωυσέως Αγιορείτου, Μέγα Γεροντικό εναρέτων αγιορειτών του εικοστού αιώνα Τόμος Β' - 1956-1983, σελ.977-981 , Εκδόσεις Μυγδονία, Α' Έκδοσις, Σεπτέμβριος 2011.